

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2023

IT-TMIEN SENA		L-ISTORJA	L-ISKEMA TAL-MARKI
1.1	storja rrakkuntata		1
1.2	mexxej Għarbi		1
1.3	taxxa		1
1.4	xini bil-qluġ		1
1.5	pittura mal-ħajt		1
1.6	makkinarju tal-gwerra		1
Total: 6 marki			
2.1	Kawża		1
2.2	Kawża		1
2.3	Konsegwenza		1
2.4	Konsegwenza		1
2.5	Kawża		1
2.6	Konsegwenza		1
Total: 6 marki			
3.	is-sienja; il-qoton; l-Imdina; ir-razzett; il-lingwa Maltija		2,2,2,2,2
Total: 10 marki			
4.1	mill-iSkandinavja		2
4.2	<i>Aċċetta tnejn minn dawn it-twegibiet jew xi twegiba oħra valida:</i> l-Iżlanda, Greenland, l-Amerika ta' Fuq, l-Ingilterra, Franza.		2,2
4.3	it-Tramuntana ta' Franza		2
4.4	primarju		2
4.5	longboats		2
Total: 12-il marka			
5.1	2 3 1		1,1,1
5.2	il-Greċja u Ruma tal-Qedem		2
5.3	<i>Agħti żewġ marki għal kull bidla dwar waħda mill-invenzzjonijiet magħżula.</i> Magna tal-istampar: żdied il-qari; naqas il-prezz tal-kotba; il-kotba ma baqgħux jinkitbu bl-idejn; ideat u tagħlim bdew jinfirxu aktar. Kumpass marittimu: setgħu jbaħħru 'l bogħod mill-art; inqas ċans li x-xwieni u l-ekwipaġġ jintilfu fuq il-baħar; żdied l-esplorazzjoni permezz tal-baħar; ġew skoperti pajjiżi jew kontinenti ġodda; żdied il-kummerċ. Porvli: naqqset l-importanza tas-sistema fewdali; bidla fil-mod kif jinbnew il-fortifikazzjonijiet; inbidlet il-mod kif issir il-gwerra.		2,2
Total: 9 marki			
6.	F E A C D B		1,1,1,1,1,1
Total: 6 marki			
7.1	7.5		2
7.2	7.4		2

7.3	7.1	2
7.4	7.2	2
7.5	7.3	2

Total: 10 marki

- 8.1 il-Palestina 2
- 8.2 a. ir-re Rikkardu b. is-sultan Saladin 1,1
- 8.3 *Acċetta twegibiet oħra validi:* Ġerusalemm kienet importanti għax kien hemm postijiet meqjusa qaddisa għar-religjonijiet tal-Insara u Musulmana (kif ukoll għar-religjon tal-Lhud). 2
- 8.4 Sors A: 'aħna m'aħna qatt ser naċċettaw li nċeduha, anke jekk nibqgħu niġgieldu sal-aħħar raġel'. 2,2
Sors B: 'Hu għalhekk inaċċettabbli għalina l-Musulmani li nitilquha minn idejna'; 'sakemm nibqgħu fi gwerra, aħna mhux ser inħallukom tgawduha'.
- 8.5 *Acċetta waħda minn dawn it-twegibiet jew xi twegiba oħra valida:* 2
l-espansjoni tat-Torok fl-Imperu Bizantin; it-Torok kienu qed jagħmluha diffiċli għall-pellegrini Nsara li jżuru l-Palestina; il-prietka tal-Papa Urbanu II fi Klermont.
- 8.6 Il-Musulmani rebħu l-Gwerer tal-Kruċjati fl-Art Imqaddsa sal-aħħar tas-seklu 13 u l-Insara tilfu s-saltniet li kienu waqqfu hemm. 2

Total: 14-il marka

- 9.1 *Acċetta waħda minn dawn it-twegibiet jew xi twegiba oħra valida:* sabiex iżuru u jmorru jitolbu fuq il-post fejn għex Ġesù; sabiex jitnaddfu mid-dnubiet u jfiqu mill-mard. 2
- 9.2 l-Art Imqaddsa 2
- 9.3 *Acċetta xi twegiba oħra simili għal:* il-vjaġġ bejn l-Ewropa u l-Palestina kien twil u setgħu jiġu misruqa, attakkati, jispiċċaw bla ikel u jmutu waqt il-vjaġġ. 4
- 9.4 Il-Kavallieri tal-odnijiet militari kienu joffru protezzjoni militari lill-pellegrini kif ukoll joffru ospitalità lill-foqra u lill-morda. 4

Total: 12-il marka

10. *L-istudenti għandhom jagħżlu waħda mit-temi u juru li jafu tagħrif u kuncetti storiċi. Jeħtieġ li jkunu jafu jinterpretaw dak li huwa mitlub minnhom fit-tema u juru li jafu jesprimu lilhom infushom b'mod oġġettiv fl-istorja. L-istudenti għandhom ikunu jafu jhaddnu l-ħiliet fl-istruttura tal-kitba u fl-analiżi ta' fatti u opinjonijiet storiċi. L-użu korrett tal-lingwa huwa mistenni, iżda żbalji fl-ortografija m'għandhomx ikunu ppenalizzati.*
- 10.1 *Punti li l-istudenti għandhom isemmu fil-kitba jinkludu:*
L-Għarab Musulmani kienu jmexxu lil Malta sal-wasla tan-Normanni fl-1091. In-Normanni Nsara ħallew lill-Musulmani jgħixu Malta, għamlu l-Gzejjer Maltin tributarji u ħallew lill-Maltin jipprattikaw ir-religjon Musulmana. Prova ta' dan hi l-evidenza misjuba fiċ-ċimiterju Musulman fir-Rabat, il-Ħaġra ta' Majmuna u ċ-ċensiment ta' Ġilbertu, fost evidenza oħra. L-istudenti huma mistennija jagħtu xi tagħrif dwar dawn il-fdalijiet.
- 10.2 L-istudenti għandhom jispjegaw il-leġġenda ta' Miġra l-Ferħa li tgħid li fl-1091 in-Normanni żbarkaw qalb l-irdumijiet fil-limiti tar-Rabat u l-Maltin laqgħuhom bil-ferħ. Dwar il-leġġenda tal-bandiera Maltija l-istudenti għandhom jispjegaw kif wara li niżel Malta; il-Konti Ruġġieru qata' parti mill-bandiera tiegħu u taha lill-Maltin li żammewha bħala l-bandiera Maltija, bajda u ħamra. L-istudenti għandhom juru li ż-żewġ leġġendi mhumix ibbażati fuq evidenza storika u li ma jistgħux jitqiesu bħala fatt storiku.

Total: 15-il marka